

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Po un an 5 cor. 40 bani.
 Po ș jumătate de an 2 cor. 70 bani.
 România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
 Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică
Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSEURATE:
să primește la BIROUL ADMINISTRĂRIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oară
12 bani, a treia-oară 10 bani.

Pe urma răsboiului...

Mari și multe sunt nevoile, care ne bântue astăzi, aşa încât aproape nici n'avem timp să luăm aminte la toate. Ne poartă gândul la vitejii împăraști pe câmpurile de luptă, auzim gemetul răniților și vedem fețele palide ale celor morți; ne cutremură strigătul de ajutor al invalidilor și ne înduioșează murmurul după pâne al orfanilor. În chipul acesta, toată judea satelor, ne iese înainte cu pustiul rămas în inima lor, și cu belșugul de suferințe ce le-așteaptă de-acum înainte. Iată tot atâtea răni, ce-si așteaptă vindecarea, și atâtea întrebări la care trebuie să se răspundă repede și cu multă chibzuință.

Pe lângă durerile trupești prinseuite de plaga răsboiului mai sunt și altele: cele sufletești! Nenorocirea cea mare a adus cu sine o deosebită învârtoșire de inimă și o stricare a bunelor năravuri de odinioară. Pentru de-a ne încredința despre aceasta, nu trebuie decât să ne întoarcem privirea spre satele noastre, și vom descoperi repede buba, care amenință să se întindă și să cuprindă sub veninul ei întreaga noastră viață de la țară. Anume am ocolit până acum, de-a cerceta mai deaproape lucrul amintit, crezând că veștile ce ne veneau la redacție, erau poate numai scornituri, născocite de răuvoitori sau de oameni cari n'au ce face. Astazi însă plângerile înmulțindu-se, nu mai putem rămânea nepăsători și muți înaintea lor. Ne îndreptăm deci către voi cei rămași acasă. Vă rugăm, să vă gândiți că chemarea celor ce le-a fost bărațit să păzească vatra strămoșească și căminul străbun, este tot așa de nobilă și de măreață ca și a celora, cari își varsă sângele. Căci ce folos va fi de vîrteata unora, dacă vitejia lor va fi

nesocotită chiar de aceia cari ar avea acum îndatorirea să fie strajă comoarei obiceiurilor și bunelor datini, ținute cu atâta sfîntenie de poporul nostru?

Mai cu seamă ne gândim la iubitele soții ale ostenilor duși deasă, și cari cu limbă de moarte au ținut să le pună la inimă păzirea cu sfîntenie a credinței făgăduite înaintea altarului. În scrisorile pe cari le-am căpătat, sunt zugrăvite cu numele multe femei cari, uitându-și de datorințele lor, își petrec timpul în lene, în petreceri, în desfrâneri, făcându-se în felul acesta nevrednice față de numele ce-i poartă și care a fost sfîntit prin faptele mari de vitejie îndeplinite acolo departe, unde vorbește tunul și granata. Sunt lucruri la cari parecă și rușine să te gândești. Te cuprinde uneori mirarea, cum pot fi și astfel de ființe, ca să-și uite de sine și să se asemene mai mult dobitoacelor ne-cuvântătoare, de cât oamenilor înzestrati cu minte luminată. Față de astfel de persoane, trebuie să se ia cele mai aspre măsuri, ca să se deie odată pildă și să se știe că supravegherea bunelor moravuri, este una din datorințele cele mai mari, cari cad azi tocmai asupra preoților și bătrânilor cu pletele cărunte și rămași acasă.

Să se ia aminte deci, ca răul ivit să fie tăiat din rădăcina din cele dintâi zile ale lui. Preoții să spună predici, copilandrii să fie puși sub o mai mare pază, și oamenii cari n'au de lucru, umblând încocoace și'n colo, să fie arătați fără amânare la autoritați și găsiți fiind vinovați, să-și primească pedeapsa cuvenită. Cât ne privește pe noi, ne vom ști face datoria și dacă cere trebuința vom scrie chiar mai pe larg despre durerea aceasta, ce-a început să ne bântue.

Ce se petrece în România?

Zârul „Világ” publică corespondența de la vale, dată din București:

Luarea aminte a cercurilor politice e îndreptată spre sfânturile ce su loc între primul ministru d. Brătianu, ministru Porembaru și ministru Germaniei d. von der Busche, de când acesta din urmă s'a întors.

Ministrul Germaniei, deseori împreună cu ministrul Austro-Ungariei, se duc zilnic, chiar și de mai multe ori pe zi, la primul ministru român și la ministrul pentru cele din afară al României. Cu prilejul acestei vizite au loc temeinice sfânturi între bărbații cărmuitori ai României și miniștri puterilor centrale. În legătură cu aceste, primul ministru d. Brătianu și-a spus părerea oamenilor săi de încredere, că România nu și va mai putea ține multă vreme poziția de până acum, deoarece puterile centrale, dar mai cu seamă Germania nu astă de îndestulitoare pronunțările de până acum ale guvernului român și România se va vedea silită să ia o hotărâre mare. Situația guvernului Brătianu e grea, mai cu seamă de când primul ministru d. Brătianu, pentru că să ocolească neînțelegerea ce amenință să îsbunească între guvern și Federația Unionistă din privința celor din urmă alegeri în cameră, a făcut mai multe îngăduiri în ce privește politica din afară a partidului prieten Rușilor. Cei ce știu spun că între guvern și opozitie s'a încheiat o înțelegere și pare că a reușit cabinetului să înlăture greutățile cari s'au ivit, când ministru Germaniei a făcut pași hotărâți la principalul ministru d. Brătianu cerându-i o pronunțare lămurită privitor la politica din afară a României.

Politicienii știu că d. Brătianu ar părăsi bucurios neutralitatea și așteaptă numai momentul potrivit, în care să-ji înfăptuiască succesele Rușilor, intrarea ar făgădui o reușită. Situația guvernului român însă o îngreiază faptul că Rușii nu pot avea succese pe frontul basarabean, iar puterile centrale chiar acum doresc pronunțarea hotărâtă din partea României. Puterile centrale nu stăruiesc, că România să înceapă acum îndată o acțiune militară, ei se mulțumește că guvernul român să cumpănească concesiile, pe cari le-a dat statelor Ententei și să opreasca toate obligațiile, cari le-a luat față de aceste state, dacă ele vor să interesele puterilor centrale. Primul ministru Brătianu până acum încă n'a dat răspuns hotărâtor minis-

trilor german și austro ungari. D. von der Busche, de când s'a întors din concediu a fost în două rânduri în sfat la regele Ferdinand în chestiile dela ordinea zilei. Despre aceste audiențe nu s-au dat comunicate oficiale.

Intrebat în trecerea sa prin Brașov de un corespondent de aci al ziarului „Az Est”, d. Carp a făcut între altele următoarele declarații referitoare la ținuta României:

— Toate gândurile ce am câștigat tot mai mult îmi arată îndreptățirea ținutiei mele politice. Dv. îmi cunoașteți principiile mele politice, pe cari eu nici odată nu le am tăinuit. La acestea eu nici nu voi mai adauge, dar nici voi reduce din ele. Sunt convins, că politica făcută de mine va birui. Dragoste de Ruși, care era în România, când Ruși erau în Carpați, a suferit o schimbare după luptele victorioase ale puterilor centrale. Liniștit pot spune că sentimentele iubătoare în mare parte din poporul nostru s-au răcit, iar acum se urmărește cu plăcere acțiunile puterilor centrale.

De altfel, ținuta României nu este dictată de sentimente ori plăcere, ci ea se va conforma situației.

— Nu trebuie să luăm atât de trist situația grea a Greciei. Chiar și în prezent aceasta țară în orice moment poate să fie stăpână voinei sale. E drept, că Grecia a pierdut momentul cel mai bun, deoarece trebuia să fi spus un „nu” hotărât față de primele debarcări ale trupelor Înțelegerii. Dar e chestie de timp numai când puterile centrale vor arunca trupele Înțelegerii în mare. Atunci situația va deveni foarte ușoară pentru Grecia“.

Se știe că până acum aproape toate mărfurile austro germane hotărăte Bulgariei și Turciei, precum și mărfurile bulgare și turcești pentru Austro-Ungaria și Germania erau trecute prin România. În decursul Înțelegerii avute de delegații căilor ferate române cu delegații germani, acestia din urmă au comunicat că în curând toate aceste mărfuri vor fi trecute direct pe drumul Niș—Sofia.

O urmare a alegerilor parlamentare dela Galați, unde a căzut părintele Lucaciu, este banchetul ce s'a dat Duminecă acolo în cinstea candidatului invins. Prietenii părintelui Lucaciu, în frunte cu d. Take Ionescu au dat un banchet. Au luat parte peste 100 persoane, printre cari membrii secțiuniei „Ligei Culturale”, membrii Federației Unioniste, d. Take Ionescu, deputații Leonte Moldovanu, Flotti, profesorul universitar Ursu, etc. La șampanie, a ridicat un toast președintele Ligei din Galați, d. Tohăneanu, care a închinat pentru părintele Lucaciu, „cel mai rănit din eroii Ardealului, pentru ultimul grenadîr din vechea gardă a Ardealului“.

Părintele Lucaciu, răspunzând a spus între altele (după zierut »Dimineața«):

— „Sunt plin de răni, este adevarat, dar n' am venit aci să mă plâng de ele, ci să vă spun că sunt în stare să sufer și mai mult dacă va fi nevoie să mor pentru îndeplinirea idealului nostru“.

Ziarul parisian „Le Matin” publică o con vorbire pe care avut-o un corespondent al său din România, cu sunul din membrii ei mai de seamă ai guvernului român. Vorbind de situația politică, ministrul a spus:

— „Trebuie să se știe că intrarea în răsboiu a României nu va fi faptul unei apăsări, fie că ar veni dela aliați, fie că ar veni dela o opoziție sgomotoasă.

Această intrare, căreia române se i-se hotărască numai momentul, va fi un fapt al guvernului Brătianu, îndeplinit cu favoarea majorităței parlamentare și, îndeosebi al partidului liberal, în toată libertatea.

Trebucă două condiții pentru ca acțiunea noastră să fie pornită. Mai întâi, o situație economică favorabilă; apoi — și mai ales — o poziție strategică la hotarele noastre, care să ne pună la adăpost de o înfrângere.

O țară mare, când face răsboiu, pune în joc una sau două provincii și poate să țină multă vreme. O țară mică își pune în joc viața și nu poate lupta decât vre-o căteva luni. Însăși istoria ne învață aceasta.

Avem 900 mii de oameni; 600 mii sunt înarmați și prevăzuți cu muniții. E un ajutor acesta, dar el nu-și poate produce efectul decât dacă e aruncat în balanță la momentul potrivit.

Trei grupări politice.

Ziarul „Steagul” într-un articol intitulat „Pozițunea partidelor politice dela noi și politica externă” ține să arate ținuta politică a partidului conservator al cărui șef este dl Alex. Marghiloman. Articolul este inspirat de înșuși șeful partidului.

Credem interesant a împărtași cetitorilor noștri concluziunea acestui articol

După „Steagul” lumea politică s-ar împărți azi în trei grupări reprezentând trei direcții în politica externă a țării. Gruparea lor Filipescu și Take Ionescu, gruparea lui Ionel Brătianu, gruparea lui P. P. Carp.

Față cu aceste trei grupări, continuă „Steagul”, reprezentând una, alianța necondiționată cu Quadrupla, — Federația; — alta, alianța fricoasă cu Quadrupla, guvernul, iar cealaltă, vechea alianță cu Puterile Centrale, astăzi partidul conservator.

Punctul de vedere al partidului conservator este rezumat la hotărârea consiliului de Coroană.

Odată ce alianța cu Puterile Centrale a fost tălmăcită în sensul cunoscut la consiliul de coroană, partidul conservator a crescut și crede că numai o neutralitate imparțială și lipsită de orice angajament pe viitor poate da mijlocul unui guvern român să iasă în mod onorabil din marele zdruncin european.

Astfel partidul conservator dacă condamnă politica quadruplistă a federației, critică cu asprime politica de angajamente fricoase și de intenționi abia arătate a guvernului, dar nu primesc nici punctul de vedere extrem al solidarizării în orice caz cu Puterile Centrale.

Partidul conservator ține în momentul de față la o politică de absolută mâna liberă și condamnă tot ce ar putea împedeca mișcările unui guvern în imprejurările atât de grave ca cele de acum și la care neprevăzutul joacă un rol atât de însemnat.

DEPEȘI.

Marele răsboiu al lumii.

In vederea ofensivei de primăvară.

Berna. — Daily Mail scrie că trupele germane continuă să atace în diferite puncte ale frontului francez. Le lipsesc acestor atacuri orice sistem și îți dau gândul că Germanii încearcă prin aceste atacuri să afle puterea dușmanului în diferitele puncte, având în vedere ofensiva mare de primăvară.

Polivanow despre retragerea rusescă și luptele din viitor.

Paris. — Ministrul de răsboiu al Rusiei Polivanov a făcut o lungă declaratie corespondentului lui „Le Journal”, declarând că Ruși au fost nevoiți să se retragă din cauza lipsei de muniții. Au predat inamicului teritori, dar nu și invingerea. Prin retragerea noastră înceată — a spus ministrul rus — am câștigat timpul pentru nouile preparații ale luptelor hotărîtoare. Lipsa de muniții — acum nu mai este pentru noi decât o amintire. Dușmanul, desvățat de focurile noastre artleristice, le simte din nou chinurile îngrozitoare. Prin muncă grea am organizat industria noastră în scopuri de răsboiu și avem toată nădejdea viitorului.

Ne-am înălțat contingentul de recruți și avem la dispoziție în permanentă un milion și jumătate rezerve de recruți. Nu suntem buni bucuroși la soldații lipsiți de instrucțiile militare. În durata răsboiului, crește și forța a liașilor.

Atacuri groaznice rusești pe hotarul basarabian.

Aage Madelung, scrierile cartierul austro ungăr și presel de răsboiu:

Am fost oaspele armatei austro-ungare Pflanzer-Baltin a cărei artă dreaptă a respins cu cea mai mare viteză atacurile rușilor, atacuri, care au ținut 12 zile. Am avut ocazie să arunc o privire din mai multe posturi de observație în pozițiile rusești. Înălțimile dela est și nordost de Cernăuți sunt aici în mod solid în stăpânirea armatei austro-ungare — ca și înaintea ultimelor lupte. Aceia ruși se vor alege cu capetele sparte. În luptele, cari s-au terminat acum, rușii au avut o poziție grea. Au fost întâmpinați de un foc de artillerie — o sută de gheulele într'un minut. De sus o nemiloasă ruptură de nori, granatele noastre. Îndărăt ca un zăvor al tadulut, focul lor propriu.

In față când se aruncă asupra piedecilor noastre cu un curagiu pe cari le dă desnădejdea, gloantele puștilor noastre își fac datoria. Un sir după altul cade și în fine un rând sfârmat reușește să treacă peste piedecile date, la o parte de către focul nostru și se aruncă în transeele noastre cu niște sălbatici cu armele în mână. Aceia învinge pumniții țărani și ai fierarul, întărili de coasă și de ciocan.

Moartea e cucoană mare în transe. Încăterarea ține atâtă timp până când unul din potrivnici e răpus. Dacă dușmanul a invins, rezervele noastre au

cuvântul și tac ordine în tranșee. Se face liniste. Moarte și sânge. Cadavre și rănitii.

Nu e ușor să ataci și să aperi tranșee. În fața piederilor noastre de pe înălținile carapără Cernăuți, sunt șiruri întregi de Ruși, în care au căzut tăranii și fierari sănătoși, și voiniții din câmpurile întinse ale Rusiei. Nu se mai scoală la un nou atac. Alături le iau rândul.

Tineri ca trandafiri, bătrâni și oachești ca pielea lucrată, voiniții și bine înarmați, nu sunt de disprețuit după spusele soldaților nostri. Cu toate acestea n'au isbutit până acum să strivească acest colț dela granița României. Ei au făcut de sigur sforțuri serioase și au avut adesea pierderi mult mai mari decât ale noastre, lucru ce se poate ușor controla.

Acum e liniste, liniste prevăzătoare a furtunet. Tunurile vorbesc mai puțin, cele rusești tac adesea. În spațele noastre se înalță strălucitor de soare, frumosul Cernăuți, trenurile sosesc și pernesc, tramvatele circulă ca în totdeauna — din când în când locuitorii privesc în sus la căte un aviator rus, care asvârle căte odată granate de mână și obuze ușoare de tunuri de câmp, privesc și își continuă calea spre Cernăuți.

Lloyd George are nădejde învingerei.

Gazeta *Times* publică următoarele declarații a lui Lloyd George făcute unui redactor italian:

— La fabricația noastră de muniții muncesc un milion și jumătate bărbați și douăsute mii femei. Nu numai că apovizionăm trebuințele noastre și ale Rusiei, ci suntem în situația de a da și celorlalți aliați ai noștri. Sunt cuprins de cea mai mare incredere pentru viitor, știind că aliații nu mai pot lucra decât prin atacuri și înțelegeri comune. În trecut s'au făcut greșeli mari lucrând fiecare de sine. Anglia și-a dus răboiu propriu. Franța și Rusia asemenea, tot așa Italia. Am descoperit greșala, și de aci înainte totul are să meargă bine. Consiliul comun aduce toate hotărîrile. În viitor, vom fi mai puternici nu numai fiindcă conlucrăm împreună ci și pentru că dispunem de mai mulți soldați ca și până acum. Increderea mea este întemeiată și pe un alt fapt. Până la primăvară vom avea o cantitate enormă de muniții, mai multă de cum a avut sau ar putea vreodată să aibă dușmanii noștri. Răboiu nostru numai de acum are să înceapă. Pe toți patru, răboiu ne-a găsit nepregătiți organizația însă s'a pornit cu toată energia.

— Până la primăvară vom avea patru milioane soldați rezistenți, bine echipați și în cele mai bune condiții. Avem un număr considerabil de ofițeri ieșitori din scoalele superioare și universități, cari în curând se instruiesc în meseria aceasta. Nu sunt ofițeri de profesie, pe fronturi însă prea puțin sunt ofițeri activi. Un alt sprijin al nedejdii mele este situația noastră financiară bună până când cea a dușmanului slăbește.

— Despre un sfârșit al acestui răboiu nu se poate vorbi. Învingerea are

să fie desăvârșită și hotăritoare. Frontul de două mii mile ocupat de inamic, are să fie rupt. Nu ne putem gândi la un sfârșit al răboiului care să nu însemneze un rezultat. Va trece mult timp pentru că să putem vorbi de rezultat, cu răbdare însă, il vom ajunge.

— Încă un lucru. Răboiul nostru este răboiul poporului. Dacă n'ar fi de acest lucru nu i-aș fi prieten. Am fost dușmanul răboiaielor de până acum a Angliei, care au fost al căștilor.

Acesta va fi cel din urmă răboiul al stăpânirei militare față de libertatea politică. Răboiul e foarte îndelungat, am însă toată garanția învingerii care se apropie. Inamicul și-a sfârșit forțele, până când ale noastre de aci înainte au să se desvolte și pronunțe. Dacă s'ar cere alegeri, nici un singur deputat n'ar fi împotriva răboiului. Serviciul obligat militar nu ne pricinuiește nici o greutate. Avem aproape șase milioane oameni. Dintre aceștia, cei cari sunt neapăriți pentru servicii active militare, lucrează în fabricile de muniții, trenuri, mine, sau alte terene de muncă folosite.

Germania nu se pleacă în fața Americei.

Berlin.— Cancelarul german Bethmann Hollweg a făcut corespondentului din Berlin al lui „Newyork World“ declarația despre conflictul germano-american.

Cerința guvernului american — a spus cancelarul german — e de neîndeplinit deoarece împlinirea ei ar fi o înjosire a Germaniei. Suntem gata să-i da Americii, tot ce-i după dreptate, păstrându-ne demnitatea dar la înjosirea Germaniei, nu ne putem învoi Germania nu poate admite că să fie lipsită de una din armele sale, de submarime. Nu pot garanta raporturi bune cu America, dacă prețul acestora e înjosirea națiunii mele. Germania nu privește cu ușurință ruperea relațiilor cu America, dar nota ministerului din afară Lansing trebuie să o refuzăm. Am încă speranțe, că în Washington va fi biruitoare mințea sănătoasă. Noi luptăm pentru existență și nu dorim să ajungem în răboiu cu America. Voi înreprinde pentru ocolirea răboiului, iar dacă America dorește sincer buna înțelegere, atunci nu se vor întrerupe bunele raporturi între America și Germania.

Rotterdam.— Se telegrafiază din Washington: Președintele Wilson a acceptat nota din urmă a Germaniei, adresată în chestia „Lusitaniei“.

Regele Bulgariei în Viena.

Viena.— Regele Bulgariei a sosit aci. El a fost întâmpinat la gară în numele M. Sale monarhului, de moștenitorul Carol Francisc Iosif. Compania de onoare a dat o regimentul de infanterie 39.

Briand la cartierul Italian,

Lugano.— Primul ministru francez, Briand a sosit Dumineca, dimineața la cartierul Italian, unde a avut o consfătuire mai lungă cu regele italian. Primul ministru francez dând un răspuns corespondentului lui *Messagero*

a declarat că înțelegerea spre care tinde e pe cale a se întări.

Bulgarii au ocupat Elbassanul.

Sofia.— De la cartierul principal bulgar se comunica: Trupele bulgare au ocupat Elbassanul. Populația îa întâmpinat călduros.. Orașul a fost împodobit cu steaguri.

Români din Austro-Ungaria și din România.

— De vorbă cu un diplomat german.

Berlin, 1 Februarie 1916.

Lacheul m'a anunțat Excelenței Sale și mi-a luat zimbind biletul de vizită.

— Excelenția Sa este foarte ocupat, voi incerca însă să grăbiți cu domnul Cont.

După câteva momente, în care am putut admira gustul estetic al camerei de primire, diplomatul german a ieșit vesel din cabinetul său și m'a poftit să intru:

— Îmi pare bine că pot vorbi cu dta, un scriitor român și-ți stau la dispoziție. Bineînțeles să nu așteptă dela mine declarații hotărâte. Lucruri insămnate nu îi pot spune.

— Excelență aș vrea să știi, ce părere aveți dv. despre noi Români din Transilvania? Noi am dat proba strălucită a credinței noastre față cu dinastia habsburgică și cred că și Excelența Voastră ați auzit de vitejii admirabile ale soldaților români din imperiul habsburgic.

— O, da. Am cunoscut în »Vossische Zeitung« laudele comandanțului de armătă Woysch și am fost încântat de purtarea Românilor la Ivangorod. De altfel față cu Românilor eu nu pot avea decât cuvinte de laudă. Am fost multă vreme atașat militar în București și cunoște foarte bine stările de acolo. Pe Regina Carmen Sylvia și pe Regele Carol i-am cunoscut în persoană și știu foarte bine că marele Rege al României a fost unul dintre cei mai înțelepți suverani ai lumii. Fiște, cunoște și pe Români din Transilvania și am fost bun prieten cu căpșiva conduceători ai Dv. Acum văd că povestile cu irredenta română au fost minciuni, căci doar înțelesul cel mai mare al Românilor de pretutindeni este întărirea unei Germanii mari.

O Germanie mare nu este pericol pentru neamul românesc, căci nici odată pericolul de a vă înghiți nu este atât de mare din partea noastră, ca din partea Rusiei.

N'ai decât să constați: care este soarta Transilvaniei în Ungaria, cari pe lângă toate schimbarile politice adesea neprielnice de-acolo au știut să-și apere integritatea culturală; și spune acum care este soarta Basarabenilor din Rusia. Raportul este 170: 1½ de milioane până ce în imperiul habsburgic elementul românesc reprezintă aproape 8%, din întreaga populație.

— Ce credeți Dv. Excelență, purtarea vitejească a Românilor din Austro-Ungaria va avea ca rezultat o schimbare a politicei de guvernare?

— Negreșit. Guvernul austro-ungar a trebuit să se convingă că aspirațiile culturale și etnice ale unui neam său demne de respectat, Liberalismul este de sine stătător și un foarte însemnat factor de înaintare în viața unui stat. Si eu că un guvern este mai liberal față cu aspirațiile culturale ale unui neam, cu atât politică de guvernare este mai rațională și deci mai bună. Exemplul: America, Șwîțera ori Olanda. În America trăiesc peste patruzeci de popoare în deplină libertate etnică și forță unită a statului și a mărit uititor. În Lausanne sănătă în majoritate Francezi, iar în Berna Germani și în Lugano, Chiasso, sănătă și mii de Itali-

Nenii și înțelele naționalități susțin o națiune. Prințipiu de stat mic nu este prostie și nu merită zimbetul disprețitor al nimănui. Prințipiu naționalităților este bun unde elementele nu vreau un naționalism naiv și ridicol. Ce înțeles ar avea să tragă pre România din Transilvania către Regatul român, dacă acesta n-ar fi decât un vazal al Rusiei?

In ce privește România, eu am convingerea că statul acesta va rămâne cu sine. Conducătorii lui sunt foarte înțelepți și un Brățianu nu va pune în joc de dragul drăgostei pentru Francezi independența înfloritorului stat dunărean. Si apoi să nu se uite, trebuie să o spunem, că procedura muscătorească când cu Basarabia, se poate repeta în toamnă. Acum când ne putem convingea că tratatele sunt nule, cine va putea garanta că Rusia va fi cinstită de astădată? Nu. Convingerea mea este că locul României este pe partea celui ce învinge. Si cum noi până astăzi am invins — și cred că o să mai învingem și pe mai departe, statul latin din Balcani de astădată nu va face o nescotință, ci își va asigura independența ei cu ajutorul puterilor centrale, care nu vor să-o asuprească, ci să-i propească zidurile.

Din partea noastră, noi Germanii nu purtăm nici o vină că nu ne-am interesat de Români. Ca să-i amintesc numai un fapt, cunosc foarte bine literatura Dvoastră, și știu ce a însmânat pentru Dvoastră un Eminescu, un Kogălniceanu, un Iorga, un Caragiale. Eminescu este urmașul lui Lenau cultura lui serioasă este căstigată de la Germani. Un Iorga nicăini n'a fost sătă de stimat ca la noi în Germania. Opera lui despre imperiul turcesc a stârnit admirarea cercurilor învățătoare din Germania și un Caragiale, a stat o viață întreagă în Berlin și a fost fericit că nuvelele lui și piesa lui teatrală au putut avea izbândă în limba noastră. Până urmăre, dacă reprezentanții de frunte ai României ouătătoare au știut să respecte tradiția culturii germane, de ce generația de acum — ori o parte a ei — se lasă sedișă de intrigile unor simpli demagogi. Mai multă critică și mai puțină patimă și atunci realitatea nu va suferi de răul minciunei și de teroarea frazelor. Un stat cuminte face politică de interes și nu se amestecă în lucruri de nimic. Din povestea lui Grimm știm că nou născutul a vrut să smulgă de pe ceriu stelele și să ales cu o lovitură peste degete din partea mamei sale.

Diplomatul se înclină. Audiența s-a sfârșit. Îmi servește o țigară și mă petrec amical până la ușă. Lacheul îmi îndinde pălăria și bastonul.

Excelenția Sa își pune monocul pe ochi și surâde:

— Fi convins că noi Germanii iubim pe Români și dorim prosperarea lor culturală. Citește chiar numărul de astăzi din «Frankfurter Zeitung» și vei putea găsi un foileton despre viață din București și vei observa că Germanii sunt încântați de înaintarea neamului românesc.

Din „G. Tr.”.

Pentru patrie.

Crucișatorul „Zenta” gata pentru atac.

Un abonent de-al nostru ne trimite următoarea descriere minunată că unul se a văzut-o, a scufundării vienezului nostru vapor de răzbuciu „Zenta” care a ținut mai întâi piept cu o întreagă flotă de-a dușmanului.

Era dimineață. Niște nori de ceajă trecau peste munți negri. Marea era liniștită dar un vânt cold sufia din Sud. Blocada coașelor Muntenegrului era sfârșită și crucișatorul „Zenta” se află în raionul comandat. Mai la Sud se leagă torpilorul vânător »Ulan« pe valurile albastre. Ceată era așa de deasă de nu se vedea

unul pe altul, dar deodată străbătură primele raze al soarelui prin ceața cea deasă. În dosul catargului crucișatorului „Zenta” se aude un glas puternic: „Patru vase de ale inimicului cu cursul spre Nord, în cîmpul »582«. Aparatul telegrafic Morse începe a lucra. Nori de fum se ridică pe orizont, una, două, trei, patru, ba cinci, șase și vapoare dușmane. Crucisatorul »Zenta« și torpilorul vânător »Ulan« cîrmesc spre Bocche di Cattaro; minute trec, deodată se ridică înaintea noastră stâlp de fum și imediat după aceea se văd catargele unei mari flote. Inimicul cîrmește cu toată iușala spre Punta d’Ostro. Torpilorul vânător »Ulan« își pune mașina lui cu toată puterea în mișcare. Prin crucișatorul »Zenta« trece un tremur. Comandantul Paclner stă cu osheanul său la Podul comandei. Cu toată puterea înainte. Mașinile încep să cânte un cântec fără melodie, jos la cazane începe să fi cald; telegraful mașinelor începe să juca. Cu toată puterea înainte. Crucisatorul »Zenta« se ridică și se aruncă ca un murg lovit de biciu și sboară înainte. O detunătură închisă, Sssssss, bum. Prima salvă a fost prea lungă, a doua prea scurtă. Torpilorul vânător »Ulan« fugă ca turbat înainte. O ploaie adeverărată de granate cade înainte și după vapor. Înainte, înainte, bravo. Torpilorul vânător »Ulan« a scăpat din ghisurile înamicului. Crucisatorul »Zenta« merge turbat înainte. Telegrafistul lucrează nebun la radioaparat de sar schitei imprejurul său. Sunt urmărit de șaptespreze vase de ale inimicului. „Zenta“... Capitanul stă tăcut pe locul lui doar vinele obrazului lucrează. Gata pentru atac. Sssssss, Sssssss. Multă căni sunt moartea iepurelui, dar crucisatorul »Zenta« se ține vitejște. Granate cad pe punte și rup găuri mari în păretele vaporului. Stâlpi de apă se ridică, nori negri de fum învăluiesc crucisatorul Zenta și prin ele fulgeratul și buibaitul tunurilor. Dez marinarii nu și pierd curajul, pe ei fraților: Sssssss, Sssssss, bum. Crucisatorul »Zenta« se lasă puțin pe o parte. Bravii mei până la cel din urmă om, se aude glasul de comandă. Stefan Ioanovic se uită la prietenul său de lângă el, dar numai o singură secundă: Silvio să nu uiți sărutări la iubijii mei, auzi? să nu uiți, pe el, pe ei, mai iute!... Silvio, acolo, a-a-a-ah... cu un strigăt cade lângă tunul său. Bucata unei granate i-a rupt pieptul. Se uită sus la comandă. Acolo stă căpitanul cu chipul tras bine pe cap. Ochi îi fulgeră. Granate explodează în apropierea lui. Nori de fum îl învăluiesc. O granată după alta aruncă țeava tunului asupra inimicului. Marinarii sunt veseli și își arată curajul lor, căci până la ultimul om a spus căpitanul și ei luptă cu moarte înaintea ochilor. Nici o vorbă nu se zudecă între ei, numai tunurile vorbesc în limba lor, până la ultimul om. Viteji sunt cu toții, buzele lor se mișcă încet în rugăciune, căci astăzi va fi ultima rugăciune a lor. Neconitenit fulgeră tunurile. Un eutremur trece prin corpul crucisatorului »Zenta«. Frontul spre inamic, Mașinile urlă. Valurile se aruncă și umplu tot vaporul cu apă, dar marinarii nu îl părăsesc căci mai bate înima în pieptul lor. Ei își fac datorie. Cucișatorul »Zenta« trece de frontul vaselor inimicului. Comandantul face notițe: numărul, numele și puterea inimicului. Iară trece un tremur prin crucisatorul »Zenta«. Vă mulțumesc ținerii mei, vă mulțumesc, voi vă fi să te datoria voastră. Mântu-ți-vă, mântu-ți-vă! Silvio a mai auzit aceste cuvinte. I se pare că audă glasul îngerilor. După acea încis ochii lui plini de lacrimi. Telergafistul lucrează turbat la aparat și notează tot ce a spus comandanțul să telegrafeze la Pola. Crucisatorul »Zenta« se scufundă. Adio lume, adio! Trăiască Patria,

trăiască Majestatea Sa. Drapelul fălfăie în vînt, o furtună s-a ridicat și valurile îngheță tot ce se află pe suprafața apei.

Takács.

Pățite și văzute.

IV.

Era în o sfântă zi de Dumineacă, din luna lui Iulie pela două ore după amiază, când am ajuns într-un sat românesc, așezat pe lângă o vale la poale unui munte. Oamenii, așezăți în cercuri la umbra unei unui pom, la salutul meu îmi răspundeau cu bunăvoință, ridicându-și pălăria și sculându-se. Băieți, fiind eu încă de-părțitor de ei, se sculau și mă salutau ridicându-și pălăria.

Așa mi-a picat de bine purtarea aceasta bunăvoințoasă a sătenilor și a băieților. Am pătit și aceea, că, trecând prin unele sate românești, am dat binețe sătenilor așezăți la vorbe și abia mi-au răspuns căci va cări erau cu față către mine, dar și aceia cu pipă în gură și făcă a-și ridică pălăria; iară băieți să uitau la mine ca niște dobitoace din „zăcătoare“. Nu știu din îngâñare ori din prostie fac Români noștri aceea. Zău, dacă ar ști ei, că prin aceea numai prostia și sălbăticiea lor o arată și numai batjocură și hulă neamului nostru românesc fac; sără lașă de datina aceea proastă. Purtarea cu bunăvoință mărește cinstea omului și nu este slugănicie ori supunere.

Când trec pe lângă școală frumoasă și îngrijită și îngăduită bine, aud în curtea școlii larmă și joc de copii. „Ce larmă să fie“, — eu get în sine mi, — „pruncii vara nu umbă la școală“, „da călul și dascălița nu pot să aibă atâția prunci, că să facă o larmă aşa mare“. Stan Bolovan, cu cei o sută de prunci ai săi, doară nu să așezat ca dascăl aici, căci nici nu l-ar putea ținea satul acesta mic.

Curiozitatea mi face să intru în lăuntru. O droaică de prunci se jucău în curtea largă a școlii. Dascălul, un om mai bătrân decât mai tânăr, seudea pe un scaun, cu o față din care șă au rază de bucurie și privia la jocul copiilor.

După salutare și recomandare întreb: „d’apoi și vara țină prelegeri Domnule învățător“? — „Tine-o cicoare, numai joc ținem acum“, — îmi răspunde dascălul purizând. „Au venit și ei, să-i mai văd și să mă mai vadă și ei pe mine și să se mai joace“.

— Ei zic, că aici se joacă mai bine, că nu se sfădesc; dacă e vr'o pricina, fac eu pacă într-ei.

Mă poftesc în lăuntru. Voind să intră, ne oprește și ceartă a băieților dela joc:

— „Tic! — Mergeți la ciconite! — strigă deodată patru guri.

— „Nu-i tic, nu mergem“ — răspund alte patru guri.

— „Ba da“ zic unii; „ba nu“ — zic ceialalți.

— »Domnule învățător a fost »tic« și nu vreau să meargă la „ciconite“ — strigă unii.

— »N’ a fost țle Domnule învățător« — zic ceialalți.

— „Stați“ — zice învățătorul.

— Unde ai stat tu Petre, când ai aruncat mingea? — Aci.

— La care al aruncat-o? La cei de-a dreapta.

— Mingea s-a abătut la stânga, dară a trebuit să fie »tic« — zice învățătorul. Răd toți și lasă la loc și cei cu musca pe căciula, adecă, cări n’au avut drept și jocul merge mai departe.

Sezând am spus, că mi-a plăcut foarte mult; purtarea cuvântoasă a sătenilor și a băieților, strădele curate și casele văruite frumos, curțile îngădiate și grădinile pline de pomi. Am spus înainte, că rânduieți și întocmiri așa bune numai acolo se află unde sunt în comune oameni cu pricepere și cu iubire față de popor, cări știu da, pelângă sfaturi și indemnuri bune și pilde și fapte, ca să vadă poporul. Am mai spus, că în satele noastre preotul și învățătorul sunt oamenii aceia cări pot face mult pentru luminarea și înaintarea poporului.

— „Este drept“, — zice învățătorul, — »că preoții și învățătorii pot face mult pentru luminarea, înaintarea și bunăstarea poporului, însă numai acolo unde și poporul e ascultător primitor de povești bune, iubitor de sfântă biserică și cu frica lui Dumnezeu; unde însă po-

porul e neascultător și neînțitor de biserică, zeu, mai toată truda lor e fără de folos, învățărurile și poveștele lor sunt ca și sămânța din evanghelia, care a căzut între spini și rădă n'a adus". „Noi, adeca eu și preotul, am avut noroc, că poporul în satul acesta, deși a avut unele dătini rele, n'a fost stricat, ci iubitor de sfânta biserică, primitor de povește bune și cu frica lui Dumnezeu și să, fie bunul Dumnezeu lăudat, după o trudă lungă am putut face multe lucruri bune în comună“. „E drept că eu trădesc de 26 ani, preotul de 30 ani“.

„Cred că veți fi înținută multe prelegeri poporale Domnule învățător“, — zice eu.

— „Ba zeu, prelegeri poporale n'am prea tinut“, — zice învățătorul, — „am tinut însă multe conferențe poporale“.

— „Zicești, că ați tinut conferențe poporale și nu prelegeri; nu vă înțeleg“, — zice eu.

„Da“ — zice învățătorul, — „am tinut conferențe adeca sfaturi cu poporul și iată de ce“:

„De mult, la început, ne-am înțeles cu preotul să tăiem poporului mal prelegeri sau vorberi și neam pregătit fiecare“. La două prelegeri, una a preotului și una a mea, au venit oameni mulți la a treia și la a patra prelegeră au venit tot mal puțini; ba poporul era fără răbdare, abia aștepta sfârșitul.

„Într-o seară vine preotul la mine“. — „Frate învățător, nu vom ajunge nimic cu prelegerile poporale“. „N'ai băgat de seamă, că în ep a nu veni la prelegerile noastre“. „Apoi mânca-i pureci și pe oameni, gândești, că-e vara și le vine ploaia pe fân, aşa de fără răbdare sunt, iară alii ascultă duși pe gânduri, de gândești, că atunci vreau să-si facă testamentul. „Am băgat de seamă însă, că la sfaturi ar ședea ziua înțresă și nu s'ar ură“.

„Stii, ce a zis Nicula Sucevei către Petru Sozali alătări la Buturuga? — „Măi Petru“, — zice Nicula, — „lasă-ne să mai vorbim și noi, că de nu... te lăsăm toți aci și ne ducem“.

— „Hai să ascultăm și noi de Nicula Sucevei, că, mânca-i pureci om aşa glumești, cum e, — spune și nimerește multe la los“. — „Hai să nu mai ținem prelegeri poporale, numai conferențe poporale“.

— „Cum să fie acele conferențe poporale?“

— „Așa, că să nu vorbim numai noi și ei să tot tacă, ci să-i lăsăm și pe ei să vorbească“. „Noi să vorbim numai pe scurt, despre ce vom să ne sfătuim cu ei, apoi să-i lăsăm să-si spună și ei părerea“. „Noi să nu-i lăsăm numai să se depărteze tare dela obiectul sau lucruri, despre care vorbim și, printre vorbele lor, să vorbim și noi exemple, dovezile, foloasele

și experiențele, car le-au câștigat alții la întemeirea aceea“.

„Am făcut nă și de atunci vin cu drag oamenii la sfătuirile sau conferențele poporale și nu se urăsc la ele; ba de multeori scot el la iveau căte o idee sau cugă bun, de care noi nici aminte nu ne-am fi adas doară“. Așa ținem noi conferențe poporale și nu prelegeri și le-am aflat cu mult mai folositoare la multe treburică“.

Așa mi-a povestit dascălul: cum au dat pe popor la bunăcuvîntă, la iubirea de curătenie, la iubirea și cultivarea pomilor, la părrăsirea de bucură multă, la lucrarea pământului și la creșterea vitelor. Ar fi vrednic să le pun pe hârtie toate cătă mi-a povestit dascălul. Voiu pune însă numai una, adeca cum să întemeiat fondul numit „Lumina morților“. Iată cum mi-a povestit-o învățătorul:

„Oamenii și aici țineau pomana sau comandare la întemeierea morților, unde se bea și se mâncă; cei mai de frunte mâncare și beutură mai bună, cei mai săraci mâncare și beutură mai puțină și mai slabă“. „La parastas iară așa“. „Ne-am înțeles cu preotul cum să lucrăm“. „Preotul a tinut în sfânta biserică o cuvântare despre milostenie și despre pomenele sau milostenile pentru morți; iară eu am tinut în școală conferență: despre mojurile sau chilurile cum se poate face milostenia și sfătuin-

Conducătorii politici ai Bulgarilor.



Ministrul finanțelor Dr. Toncev.
Generalul Boiadiev.

Generalismul Iecov.
Generalul Iostov.

Ministrul președinte Radoslavow
Generalul Todorov.

du-ne le-am spus, cum s'au făcut milosteniile și pomenile în vremile vechi, pentru oamenii cei săraci și pentru ce au fost bine așa pe atunci. »Le-am povestit cum să fac acum milosteniile și pomenile la popoarele mai înaintate în invățătură, adecă fac fonduri, din cari se ajută princi săraci, cari umblă la școală, se ajută băieți săraci să învețe ceva măiestrie și din care se ajutoră bătrâni neputincioși sau văduve sărace cu princi mici și altele. „Preotul îi întreabă că nu ar fi bine să facem și noi un fond de ajutorare, adecă în loc de măncarea și beutura uleiului pomene sau comăndări, să deie fiecare căt va voi la un fond, care să se numiască: „Lumină morților“ și spune că cine s'ar putea ajutora din acel fond“. Le spune și acela, că nu e opriț nimeni să nu facă comăndare ori pomană, dacă vrea; nici nu e silit nimeni să deie, ori că să deie la fond, ci „fiecare după cum se va îndura cu inimă, că pe dătătorul de bunăvoie iubește Domnul“. Oameni zic: că bine ar fi. „Numai Sofrone Crămpită zice, că n'ar fi bine să ne lăsăm datina noastră românească din bătrâni și că atunci nu vor petrece oamenii morții la groapă; altcum Sofrone Crămpită e un sfătos mare, nici un lucru nu se face în sat să nu vorbiască și el, numai n'are noroc, ca să se primiască bărem odată și sfatul seu“. „Așa a părțit și acum, i-au spus alții, cari au fost eu băgare de seamă la ce s'a vorbit, că nu e vorbă să ne lăsăm datina, ci numai forma datinii se schimbă; căci precum pomana sau comăndarea e pentru sufletele morților, așa și dăruirea la fond e pentru sufletele, din care se împărtășesc numai cei lipsiți, iară cine merge la mort numai pentru că se mânca și beie, nu e creștin adevărat“.

Așa s'a întemeiat fondul numit „Lumină morților“, din care în tot anul se cumpără cărți și haine la princi săraci, cari umblă la școală și se ajută căte doi băieți săraci, ca să învețe ceva măiestrie și nu preste multă vreme, se vor ajuta și oamenii bătrâni și neputincioși“.

Fiind cătră seară, îmi iau rămas bun dela învățător, le doresc să se poată bucura de roadele irușel și plec.

Eșind din sat, mă întorc și mai privesc odată cătră ei. Sfânta cruce aurită de pe turnul bisericii strălucia, ca para focului, la razele soarelui, care se apropia de apus. Un flori sfânt și tainic pătrunde în inimă și sufletul meu, îmi iau jos părăsita, mă însemnez cu semnul sfintei cruci și ca evlavie ea în sfânta biserică mă rog:

Doamne Dumnezeul nostru, care pe cei drepti iubești, pe cei păcătoși miluiești, indură-te și de neamul nostru românesc și-i trimit preoți și învățători, cări, luminăți de duhul tău cel sfânt, să poată da sfaturi, povești și pilde bune într-o toate cele ce sunt spre binele și fericirea neamului. „Luminea Doamnei inima și mintea neamului nostru, ca să înțeleagă, să primiască și să urmeze sfaturile, poveștile și pildele cele bune, ca truda celor ce se ostenește pentru el să nu fie zadarnică, ci să aducă roadă, ca sămânța care a picat în pământ bun. Amin!“

Stirile Săptămînii

Sibiu, 17 Februarie 1916

Un soldat scapă 3 copilași. Din Cluj se comunică următoarele: Ioan Costa, soldat de rând în reg. 31 de infanterie, mergând Vinerea trecută seara la ora 8 spre casarmă în strada Hegyvölgy văzu că pe fereastră unei case erau nori de fum. Fără întârzieri a spart geamul, a sărit în casa în care mobila și perdelele erau cuprinse în flacări. Pe pat dormeau 3 copilași, îi-a lăsat în brațe, i-a dat pe fereastră mulțimea care se alarmase și a sufocat cu grăbire flacările. Copilași scăpați sunt, cel mai mare de 3, al doilea de 2 ani și al treilea abea de câteva luni. Aceasta faptă de sigur nu va rămâne nerăsplătită cu belșug.

Explozia unui granat de mână. Din Ungvăr se anunță: De mult s'a linșit aerul tulburat de grozăvile luptei din iarna trecută. Cu toate că urmele luptelor au căutat să fie sterse încolo se mai ivesc și acum resturi de tristă amintire. Săptămâna trecută câteva rutence dela judecătării s'au dus în codrul apropiat să culeagă vreas-

curi. Au găsit o sărmă, în capăt cu un buton de mărimea unui nasture, care nu era altceva decât o bombă. Vrând să o asvârle feciorul Ludoiv Ciampelnic a explodat, rupând în bucăți doi oameni, iar mai mulți au fost grav răniți. Pe loc a murit L. Ciampelnic și nevasta Fedora Sidoj, ceilalți: Eva Molnic, Elena Lupusnic, Eva Pănic, Maria Cop și Ana Covaci grav rănite au fost transportate în spitalul din Ungvăr.

Un bulgar deputat în Camera română? Cetim în ziarul bucureștean „Epoca“:

In Camera română, venind la ordinea zilei întărirea nouilor deputați aleși, deputatul Luca Elefterescu a contestat alegerea lui Harilaus Mihale din Putna, sub cuvânt că nu i este român ci bulgar.

— Guvernul român — a spus d. Elefterescu — a combătut în mod sălbatic candidaturile lor Goga și Lucaciu, pe motivul că nu sunt cetăteni români. Vă cer să judecați cu aceeașă măsușă și pentru d. Mihale. D. Elefterescu arată apoi cu acte că d. Mihale este fiul natural al unui Bulgar din Macedonia, Dumitru Mihale, care n'a avut niciodată cetătenia română.

Deputatul Stefan Ioan răspunde că d. Mihale deși fiul natural al unui Bulgar este totuș Român, deoarece mama sa este Româncă. Deputatul Z. Filoti spune că d. Mihale fiind un copil natural a urmat condiția mamei. Mama fiind Româncă și dea este Român. Camera aprobă apoi alegerea lui Mihale.

800,000 de francezi morți. «Berner Tagblatt» și corespondentul din Paris al ziarului „Nationale Suisse“ din Chaux de Fonds susține pierderile franceze în morți dela începutul răsboiului și până acum la 800,000. «Berner Tagblatt» arată cu acest prilej o ceartă a lui «Temps», în care Adolf Brisson scapă în focul vorbei, mărturisirea, că 800,000 de familiile franceze poartă doliu.

Un print german ușor rănit. Din Berlin se comunică: Printul Oscar de Prusia, colonel în armata germană, a fost rănit ușor pe frontul ostic la cap și picior de o schiță de granată.

Convenirile Clubului Român din Viena. Ca și în trecut să aranjează și în anul acesta acomodat imprejurărilor obiceiuitele conveniri, care constituie o necesitate destul de importantă a meserieșilor români așunți în Viena în marea aceasta de străini. Marți în 2 Februarie s'a ținut a dova convenire din anul acesta. Sala dela „Marhold“ a fost iarăși ticsită de public, dornic de grai românesc. Domni, dame din colonie, Ofițeri, subofițeri și cotași ai regimentului 64 și membrii clubului sau contopit pentru o seară într'o mare familie românească. Dl. președinte Ilie Radu ține să mulțumească tuturor oaspeților și în deosebi D-lui General Alex. Lupu, care este patronul societății, și marele binefăcător al tuturor meserieșilor români și membrii ai clubului. Dă cuvântul și roagă pe Dl. primsecretar Al. S. Iorga să binevoiască și ține o mică conferință D-sa arată importanța industriei și a capitalului național în viața popoarelor, amintește marea necesitate de a organiza și industria noastră românească, cu atât mai vârstos, întrucât este cunoscut raportul direct care există între starea economică și puterea de rezistență a popoarelor. Arată cum, și ce motive etice au ingerența asupra dezvoltării economice a popoarelor și îndeamnă pe fieștecare individ aparte la o viață armonioasă, bazată pe economizarea națională. Nu asceticism dar nici viață visipătoare, lux să nu fie viața intelectualului român cu atât mai vârstos că massele mari ale poporului românesc sunt deja indeletnicite a lăua drept exemplu viața intelectualului nostru. Conferința a fost aplauzată cu insuflare din partea tuturor celor prezenți. S'au

mai cântat multe cântece naționale după care membrii și oaspeții deplin mulțumiți, și rugând pe dl președinte ca să conveace că mai curând iarăși astfel de întâlniri au plecat fiecare în casă lor.

Ordonanță nouă privitoare la cereale și făină. Guvernul a dat sub Nr. 370/916 o ordonanță nouă referită la anunțarea și cedarea pentru trebuințele consumației publice a rezervelor de cereale, porumb și făină, de sămânță de răpiță etc. neanunțate, ascunse ori retinute de posesori sau proprietari. Anume s'a experiat că foarte mulți au întrelăsat a face anunțările obligate cu privire la rezervele lor ori au reținut adevărată cantitate disponibilă ceeace și indemnizat guvernul să ordoneze controlarea și constatarea rezervelor pe calea organelor financiare (a finanților). Neanunțarea rezervelor se poate suplini în înțelesul ordonanței, înainte de facerea controlului din partea finanților așa, că proprietarii pun la dispoziția comisionarilor autorizați ai „Societății pe acții pentru produse de răsboiu“ rezervele lor de grâu, săcară, grâu mestecat, orz, ovăs și făină, rămase nefasonate în timpul său. Pentru produsele puse astfel la dispoziția „Societății pe acții pentru produse de răsboiu“ se vor socoti prețurile fixate pentru produsele rechiziționate. O altă ordonanță emisă sub Nr. 371/916 impune morilor, fabricilor de pâine cofetarilor, fabricanților de aluaturi, precum și cemercianților de cereale și făină să anunțe până la 8 Februarie a. c. „Societății pe acții pentru produse de răsboiu“ rezervele lor de grâu săcară, grâu mestecat, orz, ovăs și porumb, după starea dela 1 Februarie a. c. Cu începere din 19 Februarie a. c. morile sunt obligate să-și anunțe rezervele din două în două săptămâni. Rezervele anunțate se rechiziționează pentru trebuințele publice și posesorul pierde dreptul de dispoziție asupra lor. „Societatea pe acții pentru produse de răsboiu“ plătește pentru produse prețurile maximale în vigoare.

Lazar Joandrea, sergent major, fiul domnului Ioan Joandrea din Sibiu, luptându-se 6 luni de zile pentru patrie după vitejile D-lui au fost decorat cu 2 medalii de aur. Tânărul acesta viteaz, și au dat nobilul său suflet în mălinile creatorului în vîrstă de 28 de ani. Dormi în pace suflet bland.

Caut cu mare jale, eu o nevastă cu trei copilași îmi caut bărbatul meu care s'au pierdut pe câmpul de luptă în Galia în anul 1914 din 10—20 Octombrie. A cătănit la regimentul de infanterie Nr. 50 din Bălgărat compania a șepțea, cu numele Petru Dan. Cine știe ceva despre el să facă bine a-mi scrie de o fi știind. Maria Petru Dan, Kükülp Sárd u. p. Héjasfalva.

Mulțumită publică. Dl. înv. T. Bărbat mulțumește Direcțunei băncii „Porumbăceană“ din Porumbacu inferior pentru darul de 15 cor. pe care l-a făcut școalei gr.-ort. din Ucea inferioară.

Abonați „Foaia Poporului“. În aceste zile, când atâta de frământări se petrec lume, ar fi cu cale, ca fiecare Român să cetească o foaie. De aceea indemnizăm oamenii noștri, să intre căt mai mulți în sirul abonaților noștri. Foaia se poate cumpăra începând la orice lună și costă pe o lună mătăse de an 2 coroane 70 bani, iar de un an 5 cor. 40 bani.

Lătiți „Foaia Poporului“ peste tot locul.

Numeri de probă se trimit la dorință oricui gratis. E destul a ni-se cere pe o carte postală,

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșă. Pentru editură responsabil: Ioan Heres. Tiparul: „Tipografia Poporului“

„BRĂDETUL“
institut de credit și economii societate pe acții în Orlat.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „Brădetul“ societate pe acții se invită conform § lui 19 din statutele societății la a

XXII-a adunare generală ordinată

care se va ține în Orlat la **4 Martie 1916 la jumătate la 12 ore a. m.** în localitatea institutului.

PROGRAM:

- | | |
|--|--|
| 1. Raportul direcției despre rezultatul anului de gestiune 1915 și propunerile acestuia. | 6. Alegerea comitetului de supraveghiere și alor 2 membri suplenți cu mandat de 3 ani în sensul §-lui 41 din statut. |
| 2. Raportul comitetului de supraveghiere și propunerile acestuia. | 7. Exmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale. |
| 3. Decizie asupra conturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat. | 8. Eventuale propunerile în marginile statutelor. |
| 4. Statorice marcelor de prezență și a salarilor pe 3 ani. | |
| 5. Alegere a 4 membrii în sensul §-lui 30 din statut. | |

Domnii acționari care în sensul §-lor 20 și 21 din statutele societății doresc să participe în persoană ori prin plenipotenți și sunt poftiți să depună acțiile și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului cel mult până la 4 Martie n. a. c. înainte de deschiderea adunării.
 Orlat, la 10 Februarie 1916.

Direcția.

Bilanțul pro 1915.

Active	K f	Pasive	K f
Casă în numărător	11711·39	Capital de acții 500 bucăți à 50 cor.	25000—
Escampt	45578—	Fond de rezervă	50000—
Imprumuturi pe obligații:		Fond de rezervă special	29000·73
a) pe hipotecă	86209—	Fond de binefaceri	10164·43
b) obligații cu covenți	151488—	Fond de pensiune	6662·26
Cont-curent	237697—	Depuneri spre fructificare	351850·67 447678 09
Efecte	156312—	Dividendă neridicată	132—
Mobilier	23631·50	Interese transitoare	1053·49
Casa institutului	787·01	Diverși creditori	3685·43
Anticipații	7000—	Profit curat	9708·44
Interese restante	575·21		
	3965·34		
	487257·45		487257·45

Profit și perdeți pro 1915.

Eșite	K f	Intrate	K f
Interese la depuneri spre fructificare	19381·68	Diverse interese:	
Spese administrative		dela cambii	3646·44
a) Spese de cancelarie	1005·40	dela hipotecă	6596·72
b) Porto și telefon	368·92	dela obligații cu covenți	11360·44
c) Contribuție directă	2533·94	dela cont-curent	8232·23
d) Dare comitatensă	543·34	dela efecte	474·50 30310·13
e) Arunc comunal și cameră	2885·13	Interese de întârziere	2078·98
f) Diversă competiție	52·80	Proviziune	7305·17
g) Dare după interesele depunerilor	1938·17	Competiție	1311·54
Salare	8827·70	Chiria casei	330—
Marcă de prezență	2400—		
Profit curat	1018—		
	9708·44		
	41335·82		41335·82

Orlat, la 31 Decembrie 1915.

Dr. George Prunaș m. p.
președinte.

Ioan Manta m. p.
v. președinte

Ioan Iliu m. p.
membru în direcție.

Ioan Hanzu m. p.
membru în direcție.

Valeriu Popoviciu m. p.
membru în direcție.

Dionisie Aaron m. p.
cassar.

Alexandru Dregan m. p.
secretar.

Ludovic Pesemesca m. p.
contabil.

Subsemnatul comitet de supraveghiere, am examinat contul profitului și al perdeților și esaminându-l cu registrele principale și auxiliare l-am aflat corect și în deplină consonanță cu acestea.

Orlat, la 10 Februarie 1916.

Dr. Ioan Stoia m. p.
președinte.

Ioan Stoia m. p.
membru în com. de supraveghiere.

Aurel Decei m. p.
membru în com. de supraveghiere.

Publicații.

Cu considerare la ivirea unor noi cauzuri singurătice de băsă pe teritoriul orașului nostru, se dă din nou prilej ca fiecine să se oltosca împotriva vărsatului (Blattern).

Toți cari vreau deci a se oltos, să să anunțe sau personal la poliție în strada Măcelarilor Nr. 2, sau să o serie și trimeată pe o carte postală cel mai târziu până în 24 al lunii acesteia.

Zina oltosii se va aduce în serie la cunoștința interesaților.

Oltosarea pentru aceia cari primesc ajutor dela stat fiindu le înrolați bărbații sau femei, că și pentru cei săraci, e fără plată. Ceialalți plătesc o taxă de 2 coroane.

Magistratul.

Poliția.

Din partea poliției orășenești, se aduce la cunoștință că atât pâne cât și făină nu se poate cumpăra fără de bilete corăspunzătoare cei ce vând în altă formă de căt aceasta, vor fi pedepsiți cu toată rigoarea.

Sibiu, în 12 Februarie 1916.

Publicații.

Pentru bilete de legitimație pe tren, trebuie să se pună timbre de 2 coroane și nu de 1 coroană după cum s'a scris!

Comanda pieței din loc.

Dau în chirie

prăvălia mea aflătoare în Sebeș (Sebesbely), cercul Sebeș, de lângă Stejar) împreună cu locuință cu 2 odăi, curte, grădină de legumi și o grădină mare cu pomi. Prăvălia posede și licenție de tăbăc și sare și se află la poziție bună, la drumul comitatului și în centrul comunei.

Chiria pe un an e numai 240 cor. Raveca Zemora.

Arândare.

In comuna curat românească Selcud (Székut, poșta și gara Radnót, com. Kis-Kükülc), cu 1200 locuitori se dă în arândare prin licitație publică, în 22 Februarie st. n. pe 3 ani următori, crâșma comunală, cu case de locuit, casă de boltă, culină și celariu, toate de pe tră. Prețul strigării 600 cor., vadu de 10%, arândare se plătește în 2 rate anticipative. — Am dorit să se reflecteze români.

Cumpăr

Bani și scule vechi găsite în pământ.

H. Candrea
Strada Măcelarilor 23.

„FOAIA POPORULUI”



pe CÂMPUL DE LUPTĂ

se poate trimite ori-unde și cu începere de ori-când, ceea ce aducem la cunoștință cetitorilor noștri, spre orientare, în urma mai multor întrebări ce primim mereu.

Pretul abonamentului este : 2 cor. pe timp de 5 luni de zile.

Pentru abonamente pe câmpul de luptă statorim prețul de 2 cor. pe timp de 5 luni, fiind că suma de 2 cor. (in bani de hârtie, bancnote de căte 2 cor.) se trimite mai ușor. Schimbarea adresei altundeva, tot pe câmpul de luptă, sau mai târziu în vîr' un oraș ori sat din lăuntrul Monarhiei austro-ungare, se face gratuit; e destul a scrie noua adresă pe o carte postală, unde să se spună înăși adresa de mai înainte.

Abonamente de acestea se pot face și din partea celor de acasă, cari doresc să trimită Foia la vîr' un neam sau cunoscut de pe câmpul de luptă ori în altă parte a Austro-Ungariei.

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului” unde sunt cete de mii de persoane de pretutindenea din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschidere de prăvălii și alte instituții și anunțarea a tot felul de servicii și articole ce trebuie publicați sau cumpărați în familie. — Informații asupra prețului inseraterelor se dau cu placere la

Administrația
„FOII POPORULUI”

ATELIERUL FOTOGRAFIC

din Piața mare Nr. 19

este complet renovat și înzestrat cu cele mai moderne aparate și mijloace tehnice.

Proprietarul cel nou, își va da silință să satisfacă pe deplin dorințele publicului.

Ca specialitate încrez după fotografii vechi și striccate, ca de pildă a celor căzuți în răsboiu, tablouri mărite și pictate, cari vor fi cu total asemănătoare.

Observare: Văduvele și orfanii celor căzuți în răsboiu vor avea scăzământ la plată.

Rugând să-mi sprijiniți noua mea întreprindere, semnez cu stimă:

RUDOLF KUNTE, fotograf

Sibiu, Piața mare Nr. 19,

vis-à-vis de prăvălia lui Fuchs.

Ludovic Ferencz

creier de bărbați
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 12
recunoscă p. t. publicului
noi nove stofe de
bărbătă și femei în mare
asortment.

Nouățile

ajuns chiar acum, pentru bărbați și femei stofe inedite care se execută după măsură și modernă vestimenta prezentă: Gabro, Jaqueta și bluza de sezon, cu prețuri foarte accesibile.

Bizacăbită atenționarea noastră asupra de stofe pentru

grădiniere și „Maglione”, care se pot înțelege în depositul nostru. Împreverem către confectionarea în atelierul nostru, încă persoană a străge decorația magazinului său. — În cadrul din ceea ce se întâmplă în magazinul nostru, depozitul de haine în cîteva săptămâni. — Uniforme pentru muncă, capă și tot felul de haine de muncă, după preceptele creștinăzii noastre.

Inseratele

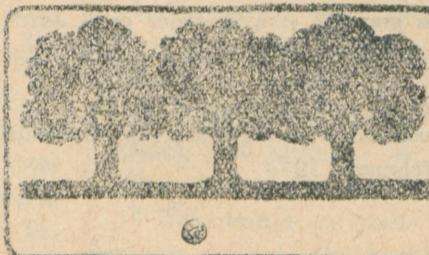
numai atunci cu valoare mare, dacă să răspândesc prețul său. În toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă îndesătura inserare în „FOAIA POPORULUI”. — Informații să dau și comande să primească la administrația „FOII POPORULUI”.

Berea albă și neagră din

Bereria dela Trei-Stejari

in SIBIU

este foarte bună și gustoasă



Grenă de dinți

KALODONT

70 filleri

Sprijiniți Industria română!

Vasile Ban,

depozit de încălțăminte — la „Cisma mare roșie”.
Sibiu, Strada Ocnel (Burbergasse) Nr. 7, Sibiu.

Atrag atenția onoratului public din loc și jur că mi-am asortat

depozitul cu ghete

de tot felul și de lux pentru copii, dame și bărbați.

Prețul după cursul zilei

1500 părechi de boconci
cu prețul dela 20 cor până la
28 cor. lucrați din materialul
cel mai bun pentru domni, mun-
citori și militari.

Serviciu prompt.

Tot același depozit se află în strada Cisnădiei Nr. 49
sub firma L. Ban.

Nu perdeți ocazia și vă convingeți

Cea mai bună apă pentru dinți.

a fost la mai multe expoziții internaționale premiată cu cele mai înalte distincții.

500 coroane plătesc acelaia, care după folosirea

șicla 80 filleri — va suferi iarăși de dureri de măsele sau care va mirosi rău din gură.

Ed. Bartila-Winkler's Nachf. L. PLAN,

Wien, X., Goethegasse 7.

Se capătă în toate farmaciile. — Să se ceară pretutindeni apărat apă de dinți alui BARTILLA. Denunțări de falsificări vor fi bine plătește. La locuri unde nu se poate

căpăta, trimis cu 7 sticle cu cor. 6.50 francs.